

ikke slutte mig til det ærede Medlem, som sidst talte, naar han udtalte, at det, vi skulde vise ved at stemme for eller imod dette Forslag, var, om vi vare Venner af Maadehold eller ikke. Det er ikke derpaa, at Forslaget gaar ud; det gaar ud paa at understøtte en bestemt Forening, Totalafholdsforeningen her i Danmark, og det vil jeg ikke, fordi jeg virkelig ikke i den Betydning, som jeg nu udtalte, er en Ven af Totalafholdsforeningen, og selv om jeg var det, søler jeg mig overbevist om, at jeg heller ikke vilde stemme for det. Jeg er ikke en Ven af Totalafholdsforeningen, og det fordi jeg overhovedet aldrig er en Ven af den Slags Midler — om jeg maa bruge dette Udtryk — som stige langt ud over Maalet. Jeg anser det ikke for berettiget at paalægge Tvang i Retninger, hvor det dog ikke kan siges, at fuldstændig Afholdenhed enten er et Gode eller er Noget, som maa siges at være absolut nyttigt, og jeg tror heller ikke, at det i Tidens Længde er nyttigt og gavnligt for Maadeholdet at anvende den Slags skarpe Midler. Den Tid vil aabenbart komme, da der vil komme en Reaktion op, fordi man er gaaet for stærkt frem her. Jeg vil indrømme, at den Slags Midler maasse ere ønskelige til en Vækkelse, men saa snart Vækkelsen er kommen, er ogsaa det eneste Gode, der er ved dem, naaet; thi i Længden vil den Slags Midler virke imod sig selv og imod deres Formaal. Derfor er jeg hverken Medlem af Totalafholdsforeningen eller vil nogenfinde kunne tænke paa at slutte mig dertil. Selv om jeg var Medlem deraf eller en varm Tilhænger deraf, vilde jeg dog heller ikke stemme for dette Forslag, for det Første, fordi det er min fulde Overbevisning, at det ikke er den Slags Foretagender, som paa den Maade skal understøttes og dels fordi det ikke har nogen ganske almindelig Karakter. Jeg har ogsaa den Overbevisning, at hvis der er Noget, som hurtigt vil komme til at virke imod Totalafholdsforeningen, saa er det, om den sit Understøttelse og netop derved sit den Anerkjendelse, som den ærede Ordfører ønskede; thi ster dette, vil aabenbart Kritiken paa en ganske anden Maade komme frem, og saa vil aabenbart Modstanden mod den give sig tilkjende paa forskjellig Maade og af forskjellige Solt, som hidtil have ment, at det ikke var berettiget at optræde mod den Slags Bestræbelser, om hvilke vi dog allesammen vide og fuldstændig kunne slutte os til, at de søge at ramme et godt Formaal. Det er ikke derom, at vi ere uenige, men vi ere uenige om, hvilke Midler der ere de rette, og vil man ophøje Totalafholdsforeningen til en Slags Statsinstitution ved

at give den en, om ikke i materiel, saa dog i anden Henseende betydelig Understøttelse, som en Tilslutning fra Samfundet og fra Statens Side er, saa er det min fulde Overbevisning, at man kun kan gjøre sin egen Sag Stade; Kritiken vil saa komme frem paa en ganske anden Maade end hidtil, og saa vil maasse den gode Del af Virksomheden, den Vækkelse, som er kommen, saa meget desto hurtigere forsvinde.

Skrøter: Idet jeg tiltræder, hvad der er sagt om, at Staten skal give Tilskud til Totalafholdssagens Fremme, skal jeg tilføie et Par Bemærkninger. Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) sagde, at Totalafholdssagen var ikke en af de Opgaver, som det var rigtigt at Staten understøttede; jeg har den modsatte Opfattelse. Jeg mener netop, at det er en Opgave, som særdeles vel egner sig til at understøttes af Staten. Dels bidrager nemlig Deltagelse i den til at give Karakteren Styrke og dels fortsætter denne Virksomhed andre Virksomheder, som Staten alt støtter. I Skolen lærer man, at man skal afholde sig fra Drukkenstab, Staten støtter Skolen, i Kirken prædikes der, at man skal afholde sig fra Drukkenstab, Staten støtter Kirken. Mener man da, at naar Samfundet søger for, at Individet hører en smuk Tale i Kirken, er dets Opgave dermed løst? Det mener jeg ikke, jeg mener, at Samfundet ogsaa bør virke hen til at frugtbargjøre det, som de enkelte Individuer høre i Kirken, og Enhver maa indrømme, at man er meget mindre udsat for at forfalde til Drukkenstab, naar man efter at gaa fra Kirken gaar hen i en Totalafholdsforening, end naar man gaar hen i et Værthus. Et andet æret Medlem, saavidt jeg erindrer, det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Tauber) sagde, at Afholdsforeningerne vare gode, navnlig for at støtte de Karaktersvage fra at forfalde til stærke Drikke. Jeg skal tillade mig at gjøre opmærksom paa, at Foreningen ogsaa støtter Andre; den afholder unge Menneffer fra at blive karaktersvage og fra at blive forfaldne til stærke Drikke. Naar et ungt Menneffe melder sig ind i Totalafholdsforeningen og bliver der i en længere Aarrække, er han ikke saa meget udsat for Fristelser, udsat for at blive karaktersvag og forfalde til stærke Drikke. Jeg mener altsaa, at Foreningen ikke blot virker til at støtte de Karaktersvage, men ogsaa navnlig hindrer Menneffene i at blive karaktersvage og drikkældige. Efter den Erfarung, jeg har i dette Spørgsmaal, gavner